

Preek over Matt. 28:16-20, Daniël 7:13,14

– Evangelisatiezondag

Zoals u waarschijnlijk wel weet, heb ik ooit bij Agapè gewerkt. Een organisatie voor zending en evangelisatie. In ons zendings- en evangelisatiewerk wilden we ons laten leiden door deze tekst uit Matt. 28 die we zojuist hebben gelezen, de zogenaamde Grote Opdracht. We hadden toentertijd zelfs een Evangelisatiecursus De Grote Opdracht School. We maakten onder elkaar wel het grapje dat als je een Agapè-medewerker in zijn slaap op zijn navel drukt, dat hij vanzelf het zendingsbevel zou gaan opzeggen. En inderdaad ik kan die tekst nog altijd dromen. *“Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aard. Gaat dan henen, maakt alle volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest en leert hen onderhouden al wat ik u bevolen heb. En zie ik ben met u al de dagen tot aan de voleindig der wereld.”*

Voor mij persoonlijk dus overbekende woorden. En dat zal misschien bij velen van u ook wel zo zijn. En toch wil ik vandaag weer eens stil staan bij deze bekende woorden. En dat doe ik omdat ze zo belangrijk zijn. Volgens Mattheus zijn dit de laatste woorden die Jezus sprak, hier op aarde. Wij hechten altijd veel waarde aan de laatste woorden van iemand. Als iemand sterft vragen we dat ook vaak: heeft hij nog iets gezegd? Een laatste boodschap voor de achterblijvers. Een boodschap van troost, een wens, een oproep. Nu, zo heeft Jezus ook een Boodschap meegegeven voor de achterblijvers.

Je zult er maar staan daar op die berg in Galilea, met niet meer dan elf mensen. Gewone mensen, een paar vissers, een belastingambtenaar en een verzetstrijder. Je bent nog aan het bijkomen van een aantal schokkende ervaringen. Eerst de gevangenneming van Jezus, dan de angst om zelf ook gevangen genomen te worden en daarna die ongelooflijke ontmoetingen met de opgestane Heer. Je leven schudt toch op z'n fundamenten. En dan nu verschijnt Jezus aan hen en geeft hen doodleuk de opdracht om de hele wereld te bereiken met het Evangelie. En dan hebben we het over bijna 2000 jaar geleden. Er bestonden dus nog geen vliegtuigen, de boekdrukkunst was nog uitgevonden, dus geen boekjes of folders, geen computers, geen evangelische boekhandels, geen Alpha cursussen. Niks van dat

alles. Ga er maar aan staan. Tot dan toe had Jezus zich beperkt tot het Joodse volk en dat was al een hele klus, maar de hele wereld, dat is onbegonnen werk.

Laten we eerst maar eens even naar de tekst gaan kijken en proberen voor onszelf wat conclusies te trekken.

We lezen dat de discipelen vertrokken naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen bescheiden had. Bescheiden betekent 'ontboden', of 'geboden gegeven had'. Beide betekenissen zijn mogelijk. De NBV heeft hier ook gekozen voor de vertaling 'de berg waar Jezus hen had onderricht'. Velen geloven dan ook dat deze gebeurtenis plaatsvindt op dezelfde berg waar Jezus de Bergrede heeft uitgesproken. De Bergrede werd uitgesproken in het begin van het bijbelboek Mattheus, bij de aanstelling van de apostelen. Het zedingsbevel wordt uitgesproken aan het eind van het bijbelboek Mattheus, bij de uitzending van de apostelen. Heel goed mogelijk dat dit op dezelfde plaats gebeurde. Vervolgens valt het op dat de apostelen Jezus aanbaden, hoewel sommigen nog twijfelden. Er staat trouwens niet bij waaraan ze twijfelden. Het kan zijn dat ze Jezus in de verte zagen aankomen en eerst twijfelden of Hij het wel was. In vs. 18 staat namelijk dat hij naderbij kwam. Het kan ook best dat er nog twijfel bestond, of Jezus werkelijk was opgestaan. Hoe dan ook, het is opmerkelijk dat Jezus zijn opdracht ook aan de twijfelaars geeft. Ik vind dat altijd bemoedigend. Jezus schakelt niet alleen de superchristenen in, maar ook de twijfelaars. En dan gaat Jezus spreken. Nu hebben wij het altijd over het zedingsbevel of de Grote Opdracht, maar als je goed kijkt zie je dat hij niet alleen een opdracht geeft. Zijn woorden beginnen met een proclamatie en eindigen met een belofte. En daar tussen in staat dan de opdracht. Ik heb zojuist uit Daniel 7 gelezen omdat de overeenkomst zo treffend is. Iedere gelovige jood kende de woorden van Daniel over de mensenzoon. Aan deze mensenzoon werd heerschappij, eer en Koninklijke macht gegeven. Wat zegt Jezus: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ook Daniel heeft het over alle volken, natiën en talen. Wat zegt Jezus: Maakt alle volken tot mijn discipelen. Daniel heeft het over een heerschappij die niet zal vergaan in eeuwigheid. Wat zegt Jezus: Ik ben met u alle dagen tot aan de voleindig der wereld. In Jezus kwam wat Daniel profeteerde tot vervulling. Alsof Jezus zijn discipelen er op wil wijzen, die mensenzoon waar Daniel het over heeft, dat ben ik. Hoe alomvattend die koningsmacht van Jezus is blijkt wel uit het woordje

'al'. Mij is gegeven alle macht..., maakt alle volken tot mijn discipelen..., leert hen al wat ik u bevolen heb..., ik ben met u alle dagen.... Deze woorden van Jezus omvatten alle tijden, alle plaatsen, alle mensen. Daarom is het ook onmogelijk te verdedigen dat deze opdracht alleen aan die elf mannen op de berg is gegeven. Nee, die opdracht wordt over de hoofden van de discipelen aan de kerk van alle tijden en alle plaatsen gegeven.

Dat koningschap van Jezus zou je het centrale thema kunnen noemen van het bijbelboek Mattheus. Mattheus 1 begint met te benadrukken in een geslachtsregister dat Jezus een zoon van David is, de Koning van Israel. En Mattheus 28 eindigt met een proclamatie van de macht van deze Koning. Als Jezus zo nadrukkelijk zegt alle macht te hebben, dan wil dat ook zeggen dat Hij gezag heeft over alle facetten van ons leven. Er is niets wat daar niet onder valt. Discipel zijn van Jezus, wil dan ook zeggen dat we niets voor Hem achterhouden. Dus niet: "Heer ik wil u volgen, behalve m'n portemonnee, daar blijf ik de baas over", of "Heer ik wil u volgen, behalve m'n televisie, daar blijf ik de baas over", of "Heer ik wil u volgen, behalve m'n verkering, die kies ik zelf uit, daar blijf ik zelf baas over".

Wat we ook goed voor ogen moeten houden is, dat de macht van Jezus niet maar gewoon in Zijn handen ligt, maar in Zijn doorboorde handen. Zijn macht is een macht van liefde, gevende liefde, waardoor Hij zich gaf tot in de dood. Daarom kan de macht van Jezus nooit opdringerig zijn of met geweld opgeëist worden. Liefde kun je namelijk niet dwingen. Wat is er op dit terrein veel fout gegaan in de kerkgeschiedenis. Hoe vaak niet hebben christenen geprobeerd door geweld hun waarheid op te leggen aan anderen, het Joodse volk bijvoorbeeld. Maar we hoeven ons niet alleen hoofdschuddend te ergeren aan de kruistochten, ook in onze gezinnen lopen we dit gevaar. We proberen in de opvoeding onze kinderen te dwingen tot het juiste uiterlijk gedrag. Zo dwingen we tot kerkgang, zondagsrust en noem maar op. Een valkuil voor ons allemaal. Nu mag je best bepaald gedrag van je kinderen eisen, maar uiteindelijk gaat het er niet om dat onze kinderen zich aan onze regels houden, maar dat ze van onze Heiland gaan houden. Jezus' macht van liefde dwingt niet, maar biedt zich aan. Hij steekt zijn doorboorde handen naar ons uit en biedt ons liefdevol Zichzelf aan.

En alleen vanuit diezelfde gezindheid, die gezindheid van aanbiedende liefde, kunnen we aan de slag met de opdracht. Als je de tekst leest krijg je de indruk dat er vier opdrachten staan. Kijkt u maar mee: gaat heen...maakt discipelen....doopt hen....leert hen onderhouden. Toch is dat niet juist. Uit de woorden, zoals ze in het Grieks geformuleerd zijn, blijkt heel duidelijk, dat het eigenlijk één opdracht is: de opdracht om alle volken tot discipelen van Jezus te maken. De andere werkwoordsvormen in de zin zijn aan deze werkwoordsvorm ondergeschikt. Prof. Dr. Versteeg, een Christelijk Gereformeerd theoloog gaf eens de volgende vertaling van dit vers. En ik vond dit een goede weergave: *'Maakt, na heengegaan te zijn, al de volken tot mijn discipelen, door hen te dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest en door hen te leren onderhouden wat ik u bevolen heb'*.

De centrale inhoud is dat mensen discipel van Jezus moeten worden. Daar is het om te doen. De verkondiging vind haar kern niet in iets, maar in iemand. Niet in een overtuiging of levenshouding in de eerste plaats, maar in de relatie tot de Persoon Jezus. Jezus bindt mensen aan zichzelf. En zoals deze elf mannen aan Jezus worden verbonden, is het nu hun opdracht hetzelfde te doen. Breng de mensen bij het kruis van Jezus. En omdat die opdracht van Jezus alle tijden en alle plaatsen omvat, geldt die opdracht ook voor ons. Niemand uitgezonderd. Het lijkt er op dat Mattheus expres heeft gesproken over de elf discipelen in plaats van de elf apostelen. Je kunt makkelijk zeggen dat je geen apostel bent, en dat daarom deze opdracht niet voor jou geldt. Maar een gelovige kan niet zeggen dat hij geen discipel is. Iedere gelovige is een discipel. De bedoeling van Jezus is dat discipelen weer anderen tot discipelen maken. En als je een discipel geworden bent dan geldt de opdracht om discipelen te maken vanaf dat moment ook voor jou.

En hoe doe je dat? Nou, door heen te gaan. Voor die 11 mannen daar op de berg betekende dat, dat ze de grens over moesten. Vanaf nu gaat het waarheid worden. De belofte aan Abraham gedaan, dat alle volken mogen delen in Gods zegen, komt in vervulling. Maar dit heengaan kan ook een bredere betekenis hebben. Ook vandaag is er de noodzaak van heengaan. Initiatief nemen. Jezus zegt niet tegen zijn apostelen dat ze de kerkdeur maar moeten openzetten zodat de ongelovigen binnen kunnen komen. Dat hoor je nog wel eens zeggen 'bij ons staat de kerkdeur open, iedereen mag binnen komen'. Jezus zegt: ga heen. Het evangelie kan alleen maar

verkondigd worden als we grenzen overgaan van maatschappelijke groeperingen, rassen en generaties. De verkondiging vraagt een uitgaan van onszelf, een verlaten van onze eigen veilige positie. Dat is namelijk wat Jezus heeft gedaan toen Hij zijn veilige positie opgaf in de hemel en hier naar de aarde kwam om het verlorene te zoeken en te redden. Toen God de gedaante van een mens aannam was Hij een voorbeeld voor ons. Hij ging heen, Hij vereenzelvigde zich volkomen met zijn doelgroep. Hij werd één van hen. Volgeling van Jezus zijn, wil zeggen dat we onze vertrouwde omgeving verlaten en die ander opzoeken.

Behalve dat discipelen maken te maken heeft met heengaan, heeft het ook te maken met dopen. De doop is altijd een gevoelig onderwerp geweest onder christenen, ook in onze gemeente. De vraag op welk moment iemand gedoopt moet worden en met hoeveel water laten we nu even rusten. Maar hoe we ook over de doop denken, dopen heeft te maken met het eigendom worden van de drie-enige God. Je behoort Hem toe en je wordt ingelijfd in zijn gemeente. Een discipel van Jezus behoort gedoopt te worden, omdat je Hem toebehoort.

Tenslotte heeft het maken van discipelen te maken met leren onderhouden. Nu moeten we goed opletten. Er staat niet alleen leren. Discipel worden is niet alleen het verwerven van kennis. Alsof Bijbelkennis je een discipel van Jezus maakt. Nee, het gaat om toegepaste kennis, leren onderhouden. Het gaat er niet om dat je alles over gebed weet, maar dat je bidt. Het gaat er niet om dat je weet hoe je met je medemens moet omgaan, maar dat je het doet. En dat geldt ook voor het discipelen maken zelf. Het gaat er niet om dat je weet wat die ander moet gaan geloven, maar dat je het hem gaat vertellen. Het is goed dat we de bijbel veel bestuderen, maar het doel moet altijd zijn dat we erdoor veranderen. Dat we op Jezus gaan lijken, dat we een discipel van Hem worden.

Een discipel leert dus onderhouden. Dat betekent dat evangelisatie ook niet alleen maar betekent dat je bekeerlingen maakt. Alsof de bekering van iemand een eindstation is. Nee, dan begint het pas. Die bekeerling moet begeleid worden in zijn geloofsgroei. Hij moet leren onderhouden. Als je dat niet doet, dan zal het niet goed gaan met de bekeerling. Dat is net zo iets als een pasgeboren baby te vondeling leggen. Een baby heeft voeding en zorg nodig, zodat het kan groeien en zichzelf

steeds beter kan redden. En daarbij moet het geholpen worden. Op dezelfde manier moet een baby in het geloof geholpen worden bij z'n geestelijke voeding zodat hij kan groeien. Iemand helpen en begeleiden in zijn of haar geloofsgroei wordt daarom ook wel discipelschap genoemd. In veel gemeenten hebben ze daar een model voor ontworpen. Jongeren worden aan een mentor of coach gekoppeld die hen helpt in het 'leren onderhouden wat Jezus bevolen heeft'.

Bezig zijn met die Grote Opdracht kunnen we niet alleen. En daarom is het zo geweldig dat Jezus ook een Belofte meegeeft: Ik ben met je, alle dagen, tot aan de voleinding der wereld. Hele bekende woorden, je ziet ze wel eens op een ansichtkaart staan ter bemoediging. Op zich niks mis mee natuurlijk. Maar we moeten ons wel realiseren dat deze belofte is gekoppeld aan de opdracht. Als je bezig gaat met het winnen van anderen voor Christus, als je bezig bent om anderen te leren onderhouden wat Jezus heeft bevolen, dan mag je zeker zijn dat Jezus daarbij is. In die woorden 'Ik ben met je' herkennen we de naam van God 'JHWH'. 'Ik ben', of 'Ik ben die Ik ben', of zoals we ook mogen weergeven 'Ik ben met u, zoals Ik met u ben'.

Deze belofte van Jezus is zo'n geweldige bemoediging. Want juist als zending of evangelist heb je momenten van teleurstelling, momenten van geestelijke strijd. En dan belooft Jezus al de dagen bij ons te zijn. Ook die dagen dat het allemaal niet zo lekker loopt. Die belofte helpt je om het vol te houden. En stel dat je wel veel vrucht mag zien op je werk, dan bepaalt deze belofte ons er ook bij dat we niets hebben om over op te scheppen. Voor hoogmoed is geen plaats. Als Jezus zegt 'Ik ben met je' dan zegt Hij dus ook dat de zegeningen die je meemaakt Zijn werk zijn. Aan Hem komt dan ook alle eer toe.

Het zendingsbevel: een bekende tekst en toch zit er nog heel wat in. De laatste woorden die Jezus sprak waren woorden die een diep verlangen uitspreken. Een diep verlangen dat iedereen discipel van Hem zal worden. En bij de uitvoering van die opdracht wordt iedere gelovige ingeschakeld. Iedere gelovige mag heengaan. Dat kan zijn 'ga heen naar je buurman, ga heen naar je collega, ga heen naar de Achterhoek, ga heen naar Amsterdam, ga heen naar India, of waar dan ook maar'. En dat heengaan mag je dan ook nog doen op een manier die bij je past. Ik kan me

best voorstellen dat je er niet aan moet denken om met van die ballonnen moet freubelen zoals Aart Elbertsen dat goed kan. Maar dat hoeft ook niet. Je mag je het op jouw manier doen, met jouw karakter, jouw gaven en talenten. Het gaat er niet zozeer om hoe je heengaat maar of je heengaat. Of je bereid bent je te laten inschakelen. En dat heeft maar met één vraag te maken. Gaat het je aan het hart, dat die ander Jezus niet kent? Doet je dat wat? Raakt dat je? Als dat zo is, dan zul je vanzelf mogelijkheden gaan zoeken om die ander in aanraking met het Goede Nieuws te brengen. De vraag die ik vanmorgen aan jullie mee wil geven is deze:

Jezus wil graag dat anderen Hem leren kennen. Wil jij ook wat Jezus wil?

Amen.

Oktober 2009
G.P. Hartkamp
Wapenveld